ALEXANDRU BURLACU

Institutul de Filologie
(Chişinău)

# PAUL GOMA ŞI HOLOCAUSTUL ROŞU

**Abstract**

This article discusses the condemnation of communism in Bessarabia, a subject of pressing issues. The author ground his analysis on the essay „The Red Week" (a version from 2012) by Paul Goma, a dissident writer from Paris. He argues that the past history of Bessarabia, controlled by Big Brothers, still needs to be reviewed, reinterpreted in the direction and spirit of Mihai Eminescu and Nicolae Iorga's publicistics. „The Red Week", centered on the topic discussing the Jews and Bessarabia, is a political manifesto, in the manner of Aleksandr Solzhenitsyn

**Keywords**: Holocaust, essay, documentarism, testimonies.

Capodopera lui Paul Goma „Din calidor", ilustră prin documentarism şi naturalism, dar şi prin bogăția relațiilor dialogale, exprima polifonic subiectul patriei pierdute, o temă fundamentală în creația scriitorului, cu rezonanțe inedite în romanul publicistic „Basarabia". Basarabia şi evreii a fost până mai ieri, dar rămâne şi astăzi o temă tabu. Despre rolul evreilor în istoria contemporană se scrie enorm de mult, în contradictoriu şi cu multă patimă, dar, de obicei, la modul general, deseori denaturându-se lucrurile. O literatură a faptelor, în maniera lui Aleksandr Soljeniţîn, ne dă Paul Goma, o mare conştiință a Basarabiei, dar, cum se ştie, şi un „mare luminător de conştiință". Învinuit de antisemitism pentru că a îndrăznit să ia în discuție ocuparea Basarabiei de către ruşi şi pentru că a pus în lumină rolul nefast al evreilor în destinul tragic al miilor şi miilor de români basarabeni, Paul Goma nu face altceva decât să adune fapte şi argumente, multe frecvent abordate tendențios, altele mai puțin sau deloc cunoscute, dar toate întreprinse în numele adevărului.

Eseul „Săptămâna roşie (28 iunie–3 iulie 1940) sau Basarabia şi evreii" de Paul Goma este o carte-bombă, în linia publicisticii lui Mihai Eminescu şi Nicolae Iorga. Nu întâmplător, pe coperta a patra a volumului e plasat un citat-escortă din articolul „De ce atâta ură?" („Neamul Românesc", 6-7,1940) de Nicolae Iorga, publicat pe urma evenimentelor din 28 iunie–3 iulie 1940: „Se adună şi cresc văzând cu ochii documentele şi materialele, actele oficiale şi declarațiile luate sub jurământ. Înalți magistrați şi bravi ofițeri care şi-au riscat viața ca să apere cu puterile lor retragerea şi exodul românilor (din Basarabia) au văzut cu ochii lor nenumărate acte de sălbăticie, uciderea nevinovaților, lovituri cu pietre şi huiduieli. Toate aceste gesturi infame şi criminale au fost comise



BDD-A6819 © 2012 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:42 UTC)

de evreimea furioasă ale cărei valuri de ură s-au dezlănțuit ca sub o comandă nevăzută. De ce atâta ură? Aşa ni se răsplăteşte bună-voința şi toleranța noastră? Am acceptat acapararea şi stăpânirea iudaică multe decenii şi evreimea se răzbună în ceasurile grele pe care le trăim. Şi de nicăieri o dezavuare, rupere vehementă şi publică de isprăvile bandelor ucigaşe de sectanți şi sanguinari (…) Românimea aceasta, de o bunătate prostească față de musafiri şi jecmănitori merită un tratament ceva mai omenos din partea evreimii care se lăuda până mai ieri că are sentimente calde şi frățeşti față de neamul nostru în nenorocire".

Pentru românul basarabean, care şi-a pierdut identitatea, dar care ar dori să ştie cine este, de unde vine şi pe ce lume se află, volumul lui Goma (varianta ianuarie 2010 de circa 600 de pagini, a fost anunțată şi între timp a apărut şi varianta 2012) este şi un fel de enciclopedie, un roman enciclopedic, roman despre trecutul nostru, un trecut atât de bine controlat de Big Brathers cu ochiul pe noi veşnic treaz.

Cartea se mai vrea şi un testament politic pentru românii de azi, crescuți în sistemul totalitar, şi, în mod deosebit, pentru generația de mâne. Nu întâmplător George Orwell afirma: „Cine controlează trecutul, stăpâneşte viitorul". Trecutul istoric al Basarabiei a fost bine controlat de sistemul regimului de ocupație. Tânăra generație mai puțin cunoaşte istoria neamului pentru că de aceasta au avut grijă nu numai comuniştii, dar, se pare, şi actuala guvernare care se face a fi rău încruntată atunci când rămâne față în față cu un subiect ca acesta.

În acelaşi timp, „Săptămâna roşie…" este un volum esențial nu numai despre românii buni şi românii răi, dar şi despre evreii buni şi evreii răi. În „Nota autorului" cititorul este atenționat că eseul „a fost atacat cu vehemență, cu urlete, cu bale, cu amenințări – din partea holocaustologilor evrei, ne-evrei".

Chiar dacă Goma nu a avut acces la arhivele Kominternului, el a reuşit să pună în discuție numeroase probleme, să întrebe şi să compare date furnizate de nenumărate persoane, protagonişti şi martori oculari ai evenimentelor tragice, cu mare rezonanță istorică. Cu acest volum Goma face o „tentativă de a pune pe două coloane faptele-rele ale românilor împotriva evreilor şi faptele-rele ale evreilor împotriva românilor".

De la o variantă la alta, autorul, dar fără să vadă lucrurile în alb şi negru, aduce argumente noi demonstrându-ne până la urmă că „Shoah nu este unicul genocid din istoria omenirii, iar evreii nu sunt singurele victime nevinovate – ba, mai cu seamă în Imperiul Bolşevic (şi azi, în Israel), călăi".

Volumul debutează strategic cu o serie de întrebări: „Care să fi fost motivul, pretextul, temeiul – sau/ şi cauza – pentru care, din prima zi (22 iunie 1941) a Campaniei antisovietice a celui de al Doilea Război Mondial, cu nebănuită cruzime, românii i-au masacrat din senin pe evrei, atât pe solul național: Rebeliunea legionară, Progromul de la Iaşi, Trenurile Morții, Basarabia şi Bucovina – cât mai ales în Transnistria" (aceasta fiind teza evreilor), crimă care ar fi „devansat în timp, egală în cruzime Auschwitzul"?, cum scrie inflamatul sionist Matatias Carp. „Care să fi fost resortul criminal care, dintr-o comunitate ca a noastră, dacă nu legendar de toleranță, atunci sigur: îndelung răbdătoare, a făcut să devină peste noapte (corect: *în interval de doar un an*: *28 iunie 1940–22 iunie 1941*) una majoritară, fățişă, feroce, antievreiască, încuviințând măsurile guvernamentale de persecutare, de lichidare a evreilor"? – „Din senin, cum susțin, de jumătate de veac, evreii?".



BDD-A6819 © 2012 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:42 UTC)

Într-o vânătoare de mituri, o lume onestă nu poate închide ochii la constatări ca acestea: „Numărul victimelor înscris pe monumentul comemorativ de la Coral, Bucureşti: 400 000. Cine-cum-când a numărat morţii? Şi de ce abia la 1 iulie 1991 a fost anunţată? Cei care ţin registrul socotelilor la zi, la ban să o fi aflat abia atunci, la jumătate de secol după război? Este posibil aşa ceva? Nu". Desigur, Goma expune ca în catehism, sub forma de întrebări şi răspunsuri, Holocaustul bolşevicilor, a ororilor şi crimelor comuniste.

Fără a scandaliza lumea, el demonstrează că „misterul" acestui număr de jertfe se află „în prăbuşirea imperiului sovietic, prin simbolul *Zidul Berlinului* (1989)", că anume atunci „evreii de pretutindeni au fost cuprinşi de spaima unui Nurberg Invers", în care ar fi urmat a fi judecaţi mulţi dintre ei pentru crime împotriva omenirii, pentru coautorat moral şi material la teroarea bolşevică de peste 70 de ani, exercitată „pe a cincea parte a globului pământesc".

Nu este în intenţia autorului a încerca să diminueze atrocităţile naziştilor care au făcut din Europa un imens abator. Dimpotrivă, el insistă asupra realităţilor naziste, dar şi asupra celor comuniste, inspirate şi promovate cu entuziasm de evrei. (Este adevărat, strategia de *autoapărare* în limbajul marelor forţe înseamnă „apărare" – prin – atac – preventiv). În acest sens, Goma notează: „Ca nu care cumva să se vorbească şi despre crimele bolşevice (la care ei participaseră cu entuziasm, cu fanatism), să se (re-re-re) aducă vorba de crimele naziste, să se fixeze, să se vorbească *numai* despre ele, doar despre victimele dintre evrei" şi nimic despre crimele bolşevicilor.

Logica eseului consistă în demistificarea mai multor mituri. Unul dintre acestea, cu care debutează volumul este mitul „Săpunului", „R.I.F. – săpunul din piele de evreu", un mit care ne-a îngheţat inimile, în realitate o istorie ciudată, bazată pe nişte confuzii. Mitul are şi un autor. Acesta e Lucian Herşcovici. Cu adevărat, problema teoriei victimelor Holocaustului este mult prea serioasă pentru a se permite păstrarea unui mit în cadrul ei.

Povestea cu săpunul este atât de exemplară şi de potrivită pentru debutul şi logica acestui eseu, încât nu-ţi mai vine să crezi nici pe specialiştii oneşti în domeniul Holocaustului, fie ei şi de origine evreiască. E un mit care nu s-a dezrădăcinat din memoria noastră nici după ce o „analiză DNA făcută de un laborator al Universităţii din Tel Aviv la cererea Institutului Yad Vashem din Ierusalim a demonstrat că acest săpun nu conţine nici un fel de grăsime". Asemenea gafe de proporţii se iau în discuţie cu tact şi metodic, analizându-se adevărurile strâmbe care ca nişte baloane de săpun se sparg de la un capăt al volumului la altul.

Criticii lui Goma se fac a uita faptele dezonorante ale evreilor pe timpul comuniştilor, învinuindu-l de antisimetism, fără drept de apel. E o poveste mai veche. Ce e mai grav pentru orcine e ispitit să ia în discuţie subiectele Holocaustului e tocmai isteria, fanatismul atunci când cineva se apropie de tot ce e legat de evrei şi restul lumii. „Săptămâna roşie" este, de fapt, şi un demers politic şi publicistic al unui disident de mare autoritate morală, este cea mai proaspătă şi serioasă tentativă de investigare şi popularizare a unor fenomene istorice, sociale şi politice centrate pe reflectarea deformată, subiectivă şi subversivă a holocaustologilor evrei. Pentru a explica atitudinea evreilor în timpul ocupaţiei ruseşti a Basarabiei, Goma, apelând la marii înaintaşi, caută să aducă argumente noi din istoria ideii de creare a unui Israel european. Volumul trebuie lecturat şi conceput şi ca un rechizitoriu al evreilor răi, vinovaţi de fărădelegile comuniste. La urma urmelor, „Săptămâna roşie" este negreşit un argument în plus în condamnarea comunismului şi la noi în Basarabia.



BDD-A6819 © 2012 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.115 (2026-11-17 07:51:42 UTC)